

Titel: Sheet, [Hjelmslev] 126-2110

Citation: "Sheet, [Hjelmslev] 126-2110", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_126-shoot-workidacc-1992_0005_126_hjelmslev_2110/facsimile.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Dr 4.3.5
Hj 1/7/37

u

I sprog uden positive kasusformer i adjektivet (eller overhovedet i nominet) maa *adjektivets* faste plads være et kongruensfænomen. Kongruens vil blot sige, at det fremgaar af udtrykket, at der er morfematisk identitet mellem to enheder. Saaledes vil der ogsaa i dansk og engelsk være kasuskongruens mellem adjektivisk adled og det overled, det hører til. Ogsaa i disse sprog vil fundamental kasus være klart adskilt fra derivation (evt. marginalkonverteret kasus): "-lig" i "møsterlig" er ikke fundamentalt, selv om det skulde være erkendt som morfem, idet nemlig kongruens her mangler. Dansk og engelsk subjektiv optræder kun adverbalt, ^{determinerende} dvs ~~virksomheds~~ diatese. Kun fordi der findes junktionskongruens, kan subjektiven i disse sprog vises at være fundamental.

I latin har samtlige 14 kasus kongruens, men forholdet er tilsløret ved at en enhed, der vil faa kongruens med overleddet, kun tillades af usus, naar overleddet har visse synkretismer: "caterua" 'en skare' hedder i adverbialis (uden numerusforskel, da denne kasus dominerer en synkretisme af sing. og plur.) "cateruatim" 'skarevis, i skarer'; "ordo" 'en række, et geled' har synkre-